

collega v.m.p.c. verklaarde het als noodzakelijk gevolg van de veelgebruikte huig-r.

49 H. Zwaardemaker Cz. en L. P. H. Eykman, *Leerboek der Phonetiek* (1928) 204.

50 Schönfeld, a.w.<sup>3</sup> 64 wijst daar ook op: „Waarschijnlijk is de uvulare r in hogere kringen onder franse invloed in de mode gekomen, en heeft hij zich vandaar uit verder verspreid”.

51 Baudouin de Courtenay, *Vermenschlichung der Sprache* (1893), 18: „der unaufhörliche Drang, die Sprecharbeit von unten und hinten möglichst nach oben und vorn allmählich zu verlegen”. Hij citeert blz. 26 ook nog een voorganger M. Claudius, die 1867 al de kern zijner theorie bleek te hebben gegrepen: de hogere standen spreken „elegantier und markierter” dan de lagere. — Jespersen erkent in B. d. C. den zeldzamen mededinger in het bepalen van „a universal progressive tendency in languages”, maar heeft overigens niets dan bezwaren tegen zijn hypothese. *Language, its nature, development and origin* (1928), 327-8. — Baudouin de C. zag als een belangrijken stap in dat streven naar meer „menschwaardigheid” der taal de verdwijning der aspiraten en de opkomst der spiranten. 12-13. Dat die spiranten niet in de talen der laagststaande volken voorkomen, en daarom als eerst bij voortschrijdende ontwikkeling der taal ontstane klanken worden beschouwd, vinden we ook bij W. Schmidt, *Sprachfamilien und Sprachenkreise der Erde* (1926) 286, 288; 313.

52 Van Ginneken, *Grondbeginselen*, Hoofdst. I en II. Verder zijn verschillende artikelen over de phonologie in *Onze Taaltuin*.

Over de phonologie in het algemeen: *Proceedings intern. Congr. of Phonetic Sciences* (1932), met waarschuwing van Schrijnen; *Travaux du Cercle Ling. de Prague*; Van Wijk en De Groot in *N. Taalg.*

53 „Letterverbinding”. Al het misbaar van al de vereenvoudigers (hoeveel is er echt bij?) over het gebruik van het woord *letter* heeft uitermate weinig te beteekenen. Alsof men daarbij nooit denken zou, niet denken kan, alsof de grammatici van eeuwen her ook niet gedacht zouden hebben, aan den klank, die er door voorgesteld wordt! Jacob Grimm sprak in de 2e uitg. zijner *D. Gramm. I* (1822) nog gedurig van „buchstaben” (bv. I 330); in de 3e uitg. (1840) doet hij dat niet meer. Zou men werkelijk moeten denken, dat hij tot het onderscheid van taalklank en taalteken eerst na 1822 was doorgedrongen? Bladz. 3 van I<sup>2</sup> bewijst al afdoende het tegendeel: „Zur darstellung der laute in sämtlichen